

MEMENTO

ANTOLOGIA O ŻYCIU I ŚMIERCI

AGNIESZKA GRZEGORZ
HAKAS KIANNA PIORKOWSKI DAWID
MACIEJEWSKA HANNA JURASZEK
KATARZYNA FRONCZAK
KOWALEWSKA
BARTŁOMIEJ
DZIK

pod redakcją Dawida Juraszka

FR2616

Blaski i cienie różnorodności

nimfa bagienna

Antologie – z grubsza rzecz biorąc – można podzielić na dwa rodzaje: zbiory opowiadań danego gatunku (fantasy, cyberpunk, urban legend, itp.) i zbiory tematyczne. Te drugie cieszą się znacznie większą popularnością zarówno wśród czytelników, jak i wydawców. Taka właśnie jest „Memento. Antologia o życiu śmierci” wydana przez oficynę wydawniczą RW 2010.

Motyw przewodni zbioru, a właściwie dwa motywy, to „Memento vivere, memento Mori”. Pamiętaj o życiu, pamiętaj o śmierci. Do walki z tym niełatwym tematem stanęła siódemka autorów: Agnieszka Hałas, Joanna Maciejewska, Grzegorz Piórkowski, Hanna Fronczak, Bartłomiej Dzik, Katarzyna Kowalewska i Dawid Juraszek. Twórcy to bardzo różni. I to różni pod każdym względem; reprezentują różne pokolenia, różny sposób pisania, różne gatunki literackie, a i dorobkiem mogą pochwalić się bardzo różnym – mamy tu zarówno pióra bardzo znane, jak i te mniej rozpoznawalne, co jednak wcale nie znaczy, że tworzące gorsze teksty.

Tak dobrane grono twórców pozwoliło redaktorowi, Dawidowi Juraszkowi, zaprezentować bardzo różnorodne podejście do tematu. Napisać, że teksty zamieszczone w antologii „Memento” są zróżnicowane, to tak, jakby huragan nazwać silnym wiatrem. Siedmiu autorów, czternaście opowiadań, a czego tu nie ma! Mamy i fantasy, i science fiction, i teksty ze śladową, wręcz homeopatyczną ilością fantastyki. Mamy opowieści nastrojowe, melancholijne, i opowiadania, którym blisko do ducha wędrowczyńskiego. Mamy historie o wartkiej fabule i takie, w których praktycznie nic się nie dzieje, bo nie musi – ich siłą jest niepowtarzalny klimat.

Podchodząc do sprawy teoretycznie, zdaję sobie sprawę, że redaktora kusiło, by pokazać możliwe najszerszy przekrój współczesnej fantastyki. Doceniam poznawczy aspekt takiego podejścia, ale jako czytelnik wiem, że „dla każdego coś miłego” oznacza także „dla każdego coś, co mu się nie spodoba”.

Tak właśnie jest z antologią „Memento”. Wszystkie opowiadania reprezentują bardzo przyzwoity, a niektóre nawet bardzo wysoki poziom, trudno im coś zarzucić pod względem literackim czy językowym, ale tylko osoba o nadzwyczaj eklektycznym guście będzie zadowolona z całości lektury.

Poza sprawą gustu (który *non disputandum est*) pozostaje także kwestia... nastroju czytelnika. Czytam dla przyjemności. Jednego dnia mam ochotę na lekką rozrywkę, innego na coś poważniejszego. I odpowiednio dobieram lekturę. Ta sama książka jednego dnia może mnie porwać,

a za tydzień rzucę nią w kąt (albo na odwrót). Umieszczenie obok siebie poetyckich, pełnych zadumy tekstów i opowiadań będących w praktyce mocno rozbudowanym dowcipem to posunięcie bardzo ryzykowne. Gdy już subtelny tekst wprowadzi czytelnika w melancholijny nastrój, tekst lżejszy może wydać się płytki. I odwrotnie: po pełnym akcji opowiadaniu historia refleksyjna może zwyczajnie znudzić. Z pewnością każdy w mniejszym lub większym stopniu zetknął się z takim zjawiskiem, czytając czasopisma literackie (gdy jeszcze istniały). Coś porwało, coś znudziło. I tak właśnie proponuję potraktować „Memento” – jak nieco grubsze czasopismo. Kup, przeczytaj to, co ci w danej chwili odpowiada, a to, co nie wciąga, odłóż na później. Może za jakiś czas nadejdzie właściwa chwila, by do pominiętych opowiadań powrócić? Naprawdę warto!

Agnieszka Chodkowska-Gyurics

Tytuł: „Memento. Antologia o życiu śmierci”

Autorzy: Agnieszka Hałas, Joanna Maciejewska, Grzegorz Piórkowski, Hanna Fronczak, Bartłomiej Dzik, Katarzyna Kowalewska, Dawid Juraszek

Wydawca: RW 2010 2017

Cena: 14,90 zł